

Endringsforslag til kommunedirektørens budsjett og handlingsprogram 2020 – 2023

Innledning

Etter årets kommunevalg er det blitt et politisk skifte i Kristiansand. En koalisjon bestående av Mdg, SP, R, SV, AP, TFL og fire partipolitisk uavhengige bystyrerepresentanter utgjør et flertall som har tatt på seg ansvar for en politisk kursendring. Disse partene legger frem felles forslag til budsjett for perioden 2020-2023.

Budsjettet viser at det økonomiske opplegget for Nye Kristiansand er stramt og utfordrende. Både på driftssiden og investeringssiden er budsjettet av en slik karakter at dette ikke er bærekraftig over tid. Mindre overføringer fra stat til kommune utgjør den største utfordringen, parallelt med flere oppgaver fra Stortinget som ikke er fullt ut finansiert. I tillegg har de tre gamle kommunene gjort vedtak om betydelige investeringer, som gir en høy gjeldsgrad for den nye kommunen. I sum gjør dette det krevende for partiene å synliggjøre sine satsinger, uten at dette utfordrer kommunens samlede budsjettramme ytterligere. Det må være et mål for hele det nye bystyret å få dempet forbruket, og holde seg under gjeldstaket. Derfor er det i perioden ikke aktuelt å øke drift eller investeringer til Kunstsiloen utover allerede vedtatte nivåer.

Partene bak denne avtalen har likevel funnet rom for noen prioriteringer, som på en god måte synliggjør våre felles satsingsområdet. Bekjempelse av fattigdom, en større satsing på bydelene og frivillighet, økt innsats for arbeid og inkludering og en betydelig offensiv for klima og miljø vil i sum vise en ny politisk retning vi ønsker å ta Kristiansand i.

Kristiansand er en by for alle. I en tid der polarisering og mistro preger den politiske debatten, er det viktig å beholde troen på at demokratiet vårt virker. Nye Kristiansand vil ha en større innbyggerinvolvering, større medvirkning og bedre dialog med innbyggerne enn hva som har vært tilfellet i de tre gamle kommunene. Nye modeller for samhandling bør prøves ut, samtidig som økt innsyn og åpenhet skal prege den nye kommunen. Innbyggerne skal gis mulighet til å se og forstå hvordan kommunen drives og hvordan beslutninger tas.

Bystyret har allerede gjort noen vedtak på tiltak som ligger utenfor Kommunedirektørens forslag til budsjett. Utredning av KVM-tomta på nytt, opprettelsen av et nytt hovedutvalg for Arbeid og inkludering, samt å nedsette en lokal arbeidsgruppe til å kvalitetssikre Gartnerløkkaprosjektet. Disse utgiftene har samarbeidspartiene lagt inn i sitt budsjettforslag.

I disse dager omtakseres eiendomsskatten i den nye kommunen, for å harmonisere de tre gamle kommunene og lage like regler for alle husstander i den nye kommunen. Det forventes at kommunen legger ut på kommunens nettside, lett forståelig og informativ informasjon om hvorfor dette er viktig og nødvendig å gjøre.

Samarbeidspartiene vil berømme kommunens administrasjon for en, så langt, vellykket prosess med å slå sammen Søgne, Songdalen og Kristiansand. Fellesnemndas grunnlagsdokumenter skal ligge til grunn for det videre arbeidet i kommunen. Det ligger en forventning om at ingen tjenester skal forringes eller bli dårligere på grunn av kommunesammenslåingen.

Samarbeidspartiene vil rette en stor takk til alle ansatte i Kristiansand kommune, som hver dag gir gode tjenester til byens innbyggere. Samarbeidspartiene vil legge vekt på at et godt trepartssamarbeid er avgjørende for et fortsatt godt samarbeid mellom kommunens ledelse og de ansatte.

Kristiansand, 1. Desember 2019

Mira Svartnes Thorsen - Mdg

Ellen Rudnes - R

Jens Anders Ravnaas – TFL

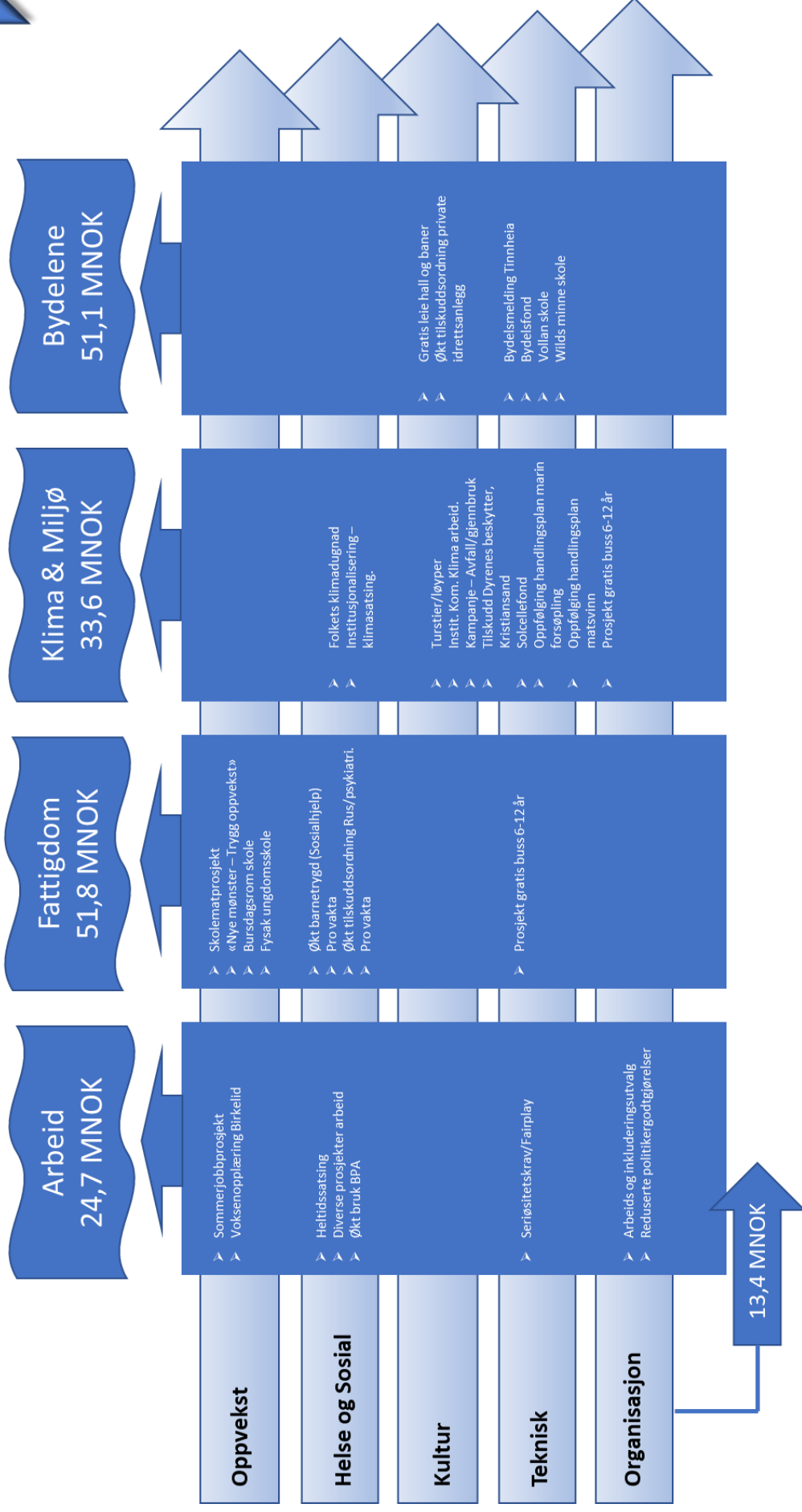
Andreas Landmark - SV

Reidar Heivoll – SP

Roy Fardal - DU

Mette Gundersen - AP

Budsjett i klar sosial og klimavennlig retning

Skjema 1: Forslag til endringer – drift (i 1000 kr)

Tiltak	2020		2021		2022		2023	
	Økn. utg./ Red. innt.	Red. utg./ Økt innt.	Økn. utg./ Red. innt.	Red. utg./ Økt innt.	Økn. utg./ Red. innt.	Red. utg./ Økt innt.	Økn. utg./ Red. innt.	Red. utg./ Økt innt.
Samfunn og innovasjon								
Folkets klimadugnad*	850		850					
Institusjonalisering - klimasatsing*	1 500		3 000		3 000		3 000	
Sum	2 350		3 850		3 000		3 000	
Oppvekst								
"Nye mønster - Trygg oppvekst"	2 000		2 000		2 000		2 000	
Skolematprosjekt*	1000		2000		2000		2000	
(Sommer)jobbprosjekt*	1500		1500		1500		1500	
Voksneopplæring Birkelid*	1000							
Bursdagsrom skole*	750		750		750		750	
Fysak ungdomsskole	500		500		500		500	
Sum	6 750		6 750		6 750		6 750	
Helse og sosial								
Barnetrygd holdes utenfor sosialhjelp (4 mnd)*	3 600		3 600		3 600		3 600	
Heltidssatsing	1 500		1 500		1 500		1 500	
Div prosjekter arbeid*	1 500		3 000		3 000		3 000	
Økt bruk BPA	1 000		1 000		1 000		1 000	
Øke tilskuddsordning Rus/psykiatri.	300		300		300		300	
Vedlikehold hjertestarter Røde Kors*	75		75		75		75	
Livsglede for eldre*	110							
Oppfølging Veteranplan	200		100		100		100	
Pro vakta	300		300		300		300	
Sum	8 585	0	9 875	0	9 875	0	9 875	0
Kultur								
Markering kommunesammenheng		2 000						
Øke tilskuddsordning private idrettsanlegg	200		200		200		200	
Gratis leie hall og baner	4 000		4 000		4 000		4 000	
sum	4 200	2 000	4 200		4 200		4 200	
Teknisk								
Bydelsmelding Tinnheia	250							
Kampanje avfall/gjenbruk*	500		500					
Diverse utredninger*	2 000							
Seriøsitetsskrav/Fairplay*	600		600					
Tilskudd Dyrenes beskytter Kristiansand	250							
Solcellefond	2 000		2 000		2 000		2 000	
Oppfølging handlingsplan marin forsøpling	500							
Oppfølging handlingsplan matsvinn	500		100					
Prosjekt gratis buss 6-12 år*	2 500		2 500					
Sum	9 100		5 700		2 000		2 000	
Organisasjon								
Arbeids og inkluderingsutvalg	500		500		500		500	
Reduserte politikergodtgjørelser (10%)		2 400		2 400		2 400		2 400
Sum	500	2 400	500	2 400	500	2 400	500	2 400
Utenomsektorielt								
Ikke prisjustere energiverksfondet 2023								27 500
Redusert avsetning til buffer energiverksfond		29 200		7 000				
Økt utbytte KNAS		5 000		8 000		10 000		10 000
Økt utbytte Agder Energi						2 000		2 000
Kapitalkostnader - driften (Fra ark2)				450		750		1 500
Sum	0	34 200	0	15 450	0	12 750	0	41 000
I alt	31 485	38 600	30 875	17 850	26 325	15 150	26 325	43 400
Netto Endring	7 115		-13 025		-11 175		17 075	

Skjema 2: Forslag til endringer – investering (i 1000 kr)

Tiltak	2020		2021		2022		2023	
	Økn. utg./	Red. utg./	Økn. utg./	Red. utg./	Økn. utg./	Red. utg./	Økn. utg./	Red. utg./
	Red. innt.	Økt innt.	Red. innt.	Økt innt.	Red. innt.	Økt innt.	Red. innt.	Økt innt.
Bydelsfond	2 500		2 500		2 500		2 500	
Turstier/løyper	1 500		1 500		1 500		1 500	
Ny skole og flerbrukshall Vollen			2 000		8 000	2 000	98 000	8 000
Oppstart nytt sykehjem						10 000	10 000	50 000
Flerbrukshall fremfor gymsal Wilds Minne skole.							47 000	
Ikke realisere ny etasje Kilden P-hus.								30 900
Ikke realisere utendørsbasseng AQ i perioden.								25 000
Økt salg eiendom		10 000		10 000		10 000		40 000
I alt	4 000	10 000	6 000	10 000	12 000	22 000	159 000	153 900
Netto endring	-6 000		-4 000		-10 000		5 100	
Kapitalkostnader - driften (overføres til skjema 1)			-450		-750		-1 500	

Utfyllende kommentarer til tallbudsjettet:

1. Forklaring av satsingsområde Institusjonalisering av klimaarbeidet.

Vi setter av årlige midler til å lyse ut stillinger, som gjennom blant annet følgende punkter, skal jobbe med å konkretisere og forankre arbeidet med omstilling av Kristiansand til et lavutslippssamfunn og Institusjonalisere klima- og miljøarbeidet:

- etablere rutiner for klima- og miljøledelse i alle enheter.
- utvikle og styre etter et klimabudsjett etter modell fra Oslo, med årlige mål om kutt i alle sektorer.
- etablere månedlige miljø- og klimamøter hvor politisk ledelse, administrativ leder, fagleder og fagrådgiver treffes for å oppdateres og diskutere miljø- og klimasaker i den hensikt å følge opp og nå vedtatte klima- og miljømål. Gjerne etter modell fra Arendal.
- lage en mal for å legge inn konsekvenser for miljø og klima i saksfremlegg.
- sikre kursing/kompetanseheving hos administrasjon og politikere i hva omstilling til lavutslippssamfunnet betyr.
- styrke tverrsektorielt samarbeid for å oppnå overordnede klimamål
- styrke og koordinere oppfølging av konkrete klimastrategier
- utvikle og lede kompetanseprogram knyttet til klima og omstilling (Kortreist kvalitet)

2. På satsingene «diverse prosjekter arbeid» og «skolemat» ber bystyret om å få seg forelagt forslag på prosjekter der langtids arbeidsledige/sosialhjelpsmottakere eller andre innbyggere på ulike trygdestønader, kan sysselsettes gjennom opprettelse av ulike arbeidsprosjekter. Det ønskes spesielt å se på muligheten for å opprette arbeidslag som har som formål å pusse opp boligmassen til det tidligere boligselskapet. Dette kan gjelde både boliger som er i bruk og boliger som skal klargjøres for salg. Videre ønsker bystyret å se på muligheten for å utvide kapasiteten på Kjøkkenservice for å gi jobbtrening til den samme målgruppen. Økt matproduksjon (samt distribusjon) i ordningen skal inngå i prosjekt for gratis skolemat. Prosjektet skal i første omgang prøves ut på utvalgte skoler i bydeler der de sosioøkonomiske analysene tilsier at behovet for gratis skolemat til barna er størst.

3. Bystyret bevilger 5 millioner kroner over en to-årsperiode, for å prøve. Ut en ordning med gratis buss for 6-12 åringer gjennom et skoleår. Ordningen gjøres i samarbeid med AKT. Ønsket effekt er å få flere barn til å ta bussen til og fra fritidsaktiviteter på ettermiddagstid og i helger.

Verbalforslag

Område: Kultur og innbyggerdialog

1. Det utarbeides en behovsplan for svømmehallkapasiteten i kommunen. Planen skal inneholde behov for oppgradering av eksisterende svømmehaller og eventuell etablering av nye.
2. Bystyret ber om en sak som drøfter muligheten for kommunal overtakelse av Langenes Arbeidskirke.
3. Bystyret ber om en sak som gjennomgår hvilke kommunale fritidstilbud som finnes i de ulike bydelene, som for eksempel fritidsklubber, grendehus, øvingslokaler eller andre samlingslokaler.

Område: Organisasjon og økonomi

1. Bystyret ber administrasjonen rullere seriøsitetskravene ved å implementere de resterende kravene i Oslomodellen. Det skal også vurderes hvordan Oslomodellene kan utvides til gjelde andre tjenestekjøp. Samtidig går kommunen i dialog med styringsgruppen for «Fair Play Agder» med tanke på å finne en samarbeidsform som muliggjør iverksettelse av prosjektet som et prøveprogram over to år.*
2. Kvaliteten på kommunens tjenestetilbud til innbyggerne skal prioriteres i alle planer og budsjetter. Ved eventuelle innsparinger eller kutt i områdene skal førstelinjetjenesten i størst mulig grad vernes.
3. Bystyret ber om å få en sak med ny reisepolicy for kommunen, hvor det i større grad legges til rette for møtevirksomhet og kursing som ikke krever flyreiser. Antall kommunale flyreiser skal ned.
4. Bystyret ber om at det innledes en dialog med KNAS med tanke på kjøp/salg av sentrale bygg i Kvadraturen. Samtidig ønsker bystyret en ny eierskapsmelding for KNAS.
5. Bystyret ber administrasjonen om å se på muligheten for å slå sammen dere av de små søkbare ordningene til oppgraderinger i bydelene, og legge de inn under «Bydelsfondet»

Område: By-og stedsutvikling

1. Det gjennomføres en utredning av kommunal investeringsstøtte og gunstige låneordninger for solceller for borettslag. Samtidig opprettes det er fond for tilskudd til solcellepanel. Agder Energi og Enova bør kontaktes for å finne fram til optimale løsninger, både teknisk og økonomisk. Det tas sikte på at en støtteordning iverksettes høsten 2020*
2. Det er et mål at kommunale og private byggeplasser gjøres utslippsfri. Bystyret ber om en sak der det synliggjøres hvordan dette målet kan nås.
3. Bystyret ber om en analyse av kommunens bydeler, med tanke på å se på befolkningssammensetning, kommunale tilbud på tjenester, bydelscenter og aktiviteter i nærmiljøene. Dette med tanke på å kartlegge om det er behov for flere bydelsmeldinger for de ulike bydelene i løpet av perioden, samt se på muligheter for økt innbyggerdeltakelse for de ulike bydelene. Samtidig opprettes det et bydelsfond der velforeninger, bydelsråd, nabolag eller lignende kan søke midler til oppgradering av fellesarealer. Bystyret ber om en sak på hvordan retningslinjer for et slik fond kan være*

4. Det skal utarbeides «Strategi for urbant landbruk i Kristiansand» gjerne etter modell fra Bergen kommune. Økonomiske konsekvenser synliggjøres i budsjettforslaget for 2021. Ordningen med landbruksråd fra Songdalen forventes videreført i ny kommune.
5. Det vurderes utarbeidet en næringsplan for primærnæringene i Kristiansand – blå og grønn næringsutvikling. Planene skal omhandle næringenes potensiale og muligheter for kommunale innkjøp og kortreiste produkter.
6. I forbindelse med utarbeidelse av Kommuneplanens arealdel, skal alle planer der dyrket mark er regulert til annet formål enn matproduksjon, vurderes tilbakeført til LNF-område.
7. Bystyret ber om en sak der innføring av piggdekkavgift vurderes for vinterhalvåret, etter modell av de fire andre storbyene i Norge.
8. Bystyret ber administrasjonen legge frem en sak på hvordan vi kan legge til rette for en raskere økning av antall el-biler i Kristiansand.
9. Bystyret ber administrasjonen vurdere mulighetene for et prosjekt med carbonfangst.
10. Kristiansand er en del av Electric Region Agder og har som mål å elektrifisere transportsektoren. Bystyret ber derfor om en kartlegging av hindringer for en fossilfri transportsektor i hele kommunen, som for eksempel ladestruktur i ytre bydeler. Vi ber også om at det foreslås støtteordninger for tiltak som kan oppmuntre til denne utviklingen.
11. Bystyret ber om en gjennomgang av muligheten for at flere av kommunens transport-tjenester kan gjennomføres med sykler, elsykler, elektriske lastesykler eller andre former for mikromobilitet. Herunder også tiltak for å fremme sykkeltrivsel.
12. Folk ønsker å bidra i den store miljø- og klimadugnaden, Folkets Klimadugnad. Bystyret ønsker å opprette en ny støtteordning for miljø- og klimatiltak i regi av lag og foreninger, og ber om en sak på hvordan dette kan organiseres*
13. Kristiansand kommune vil arbeide med nasjonale myndigheter og transportnæringen for å få mest mulig av godstrafikken over fra vei til bane og sjø.
14. Bystyret ber administrasjonen utrede hvilke konsekvenser (økonomiske, miljømessige og arealmessige) en reduksjon av cruisesatsingen kan ha for Kristiansand.
15. Bystyret ber om at det utarbeides en felles politikk for småbåthavner i hele kommunen.
16. De økte midlene til turstier og løyper skal også inkludere ordningen med tilskudd til rydding av kulturlandskap.*

Område: Samfunn og innovasjon

1. Bystyret ber om å få en sak der det redegjøres for mulighetene til å stille krav til tilbyder/leverandører om samarbeid for økt sosial sysselsetting i forbindelse med anbudsrunder/innkjøp.
2. Bystyret ber ordføreren signere ICANs «cities appeal». Byer mot atomvåpen.

3. Bystyret ber om en sak som drøfter kommunens behov for å kjøpe ekstern kompetanse og konsulentttjenester. Det er et ønske om å begrense disse tjenestekjøpene, men tanke på kommunens økonomiske situasjon. Det er også et ønske å få en oversikt hvilken kompetanse som allerede er i kommunens organisasjon.

4. Bystyret ber om å få en sak som vurderer behov og kostnader ved å eventuelt opprette et Internasjonalt Hus. Det er også ønskelig å få vurdert lokalisering, for eksempel Musikkens Hus.

5. Bystyret ber kommunedirektøren og Business Region Kristiansand legge fram en sak om hvordan det kommunale næringsarbeidet kan bidra til omstillingen til lavutslippssamfunnet. Herunder jobbskaping innen grønne næringer.

6. Bystyret ønsker å innlemme kommunen i regjeringens satsing «Inkluderingsdugnaden» og ber om en sak på dette.

Område: Helse og mestring

1. «Inn på tunet»-prosjektet innarbeides i planer der det kan være aktuelt å gi et slik tilbud.

2. Det er en målsetting at oppføring av kommunale bygg skal skje innen bærekraftige rammer og med fornybare råstoff. Bygg i kommunen regi skal alltid vurderes utført i bærekraftige, kortreiste materialer, som for eksempel massivt tre, eller reisverk av tremateriale. Dette skal fremgå av anbudsgrunnlaget.

3. Bystyret vedtar å holde barnetrygden utenfor beregningen av sosialhjelpstønadens fire måneder i året. Det sees på muligheten for en opptrapping utover i perioden. Hvilke måneder dette skal gjelde delegeres til Helseutvalget.*

4. Bystyret ber om sak for å sertifisere et eller flere sykehjem til «Livsglede for eldre» sykehjem*

5. Bystyret ber administrasjonen om å gå i dialog med Røde Kors for å få iverksatt en ordning med kartlegging om vedlikehold av hjertestartere i kommunen*

Område: Oppvekst

1. Bystyret ber om en sak hvor det innføres en plikt for private barnehageeiere til først å informere kommunen ved planer om salg av barnehagen. Etablering av nye barnehager skal i all hovedsak være i kommunal regi.

2. Det skal gjennomføres en ROS-analyse før et eventuelt vedtak om nedleggelse av voksenopplæringen avdeling på Birkelid. Avdelingen videreføres frem til dette foreligger*

3. Fremfor ny gymsal skal det bygges ny flerbrukshall i tilknytning til Wilds Minne skole*

4. Bystyret setter av midler til skoler som ønsker å pusse opp tilfluktsrom eller andre lokaler til «fødselsdagsrom» til gratis utlån for elevene. Modell etter Skien kommune kan brukes*